

CS527

СТАНДАРТИ ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

Приета: Прот. № 13 от 11.03.2020 г.

Актуализирана: Прот. № 29/29.6.2023

Лектор: Доц. д-р Янислав Желев

АНОТАЦИЯ

Дисциплината представя на студентите с различните фази и етапи на процеса на управление на риска, както и с основни принципи, концепции и общи насоки за управление на риска. Студентите се запознават с процесите, свързани с оценка на риска и стандартизирането на тези процеси, етапите на разработване на стандарти (международни, европейски и национални стандарти) и хармонизацията им. В рамките на курса е представена серията стандарти за изграждане на системи за управление на риска - ISO 31000. Тази серия стандарти може да се използва от всяка публична или частна организация, асоциация, група или индивид, защото не е специфична за никоя индустрия или сектор. Стандартите ISO 31000 могат да се прилагат за широк спектър от дейности, включително стратегии и решения, действия, процеси, функции, проекти, продукти, услуги, активи и др. Дисциплината завършва с полагане на теоретичен тест и защита на курсов проект.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Основна цел на учебната дисциплина е да предостави знания за теорията и практиката по отношения оценката и управлението на риска в съгласие със съществуващите национални и европейски директиви, регулации, стратегии и международните стандарти в тази сфера. Изучаването на дисциплината ще подпомогне студентите при формирането на умения за изграждане на политики и организационни рамки за идентификация, оценка, анализ и управление на риска и тяхното адекватно прилагане за постигане на конкурентноспособност и устойчивост на бизнеса, в който се осъществява тяхната професионална реализация и кариерно развитие.

ПРЕДПОСТАВКИ

Това е въвеждащ курс и няма изискване за предварително изучаване на определени учебни дисциплини

СТАТУТ И СТРУКТУРА

Специалност	статут	Кредити	редовно и дистанционно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
БИТ	Задължителна	6	30		30	60	15		15	30
Информационна сигурност	Избираема	6	30		30	60	15		15	30
Анализ на данни	Избираема	6	30		30	60	15		15	30

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Организацията на курса е осъществена на модулен принцип. Курсът обхваща три модула – два с теоретична и един с практическа насоченост. Всеки модул обхваща логическа последователност от тематични раздели, както следва:

Модул 1: Стандарти и стандартизация - обща информация, основни понятия и парадигми - представя обща информация за: стандартите и процесът на стандартизация; същност и етапи на разработването на стандарти (международни, европейски и национални стандарти); необходимост и ползите от стандартите.

Модулът включва следните теми:

Тема 1. Стандарти - формална дефиниция. Видове стандарти, основни характеристики на стандартите. Предназначение и необходимост от използване

Тема 2. Доброволни и задължителни стандарти. Хармонизирани стандарти. Стандарти за: продукти, услуги, процеси и технологии.

Тема 3. Произход и ползи от стандартите – международни, Европейски, национални и частни стандарти.

Тема 4. Процес на стандартизация – общи принципи. Фази и етапи на процеса на разработване. Жизненцикъл на стандартите. Участие на заинтересованите страни.

Тема 5. Стандарти и конкурентноспособност – оценяване на съответствието и сертифициране по стандарти. CE маркировка. Стандарти и законодателство.

Модул 2: Управление на риска – същност на процеса на управление на риска, основни принципи и насоки за ефективно управление

Модулът включва следните теми:

Тема 1. Управление на риска - основни понятия. Предпоставки и основна информация за създаване на стандарти за управление на риска

Тема 2. Същност на риска и подходи за неговото овладяване. Планиране на действия за идентифициране, отчитане, контрол и предотвратяване на рискове.

Тема 3. Основни понятия и определения в ISO 31000. Принципи на ефективното управление на риска. Критерии за риск. Средства за управление и въздействие върху риска.

Тема 4. Процес на управление на риска и организационна рамка на управлението на риска. Фаза на наблюдение и преглед. Модел за непрекъснато подобряване

СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

Модул 3: Практически аспекти на прилагането на серия стандарти ISO 31000

Тема 1. Прилагане на стандарти за управление на риска ISO 31000 с отчитане на контекста на организацията и разбиране на вътрешни и външни заинтересовани страни - примери

Тема 2. Политика и организационна рамка на управлението на риска. Цели и управление на риска. Внедряване на организационната рамка и на процеса за управление на риска. Тема 3. Обмен на информация, консултиране и установяване на контекста в процеса на управление на риска

Тема 4. Идентификация на риска и използване на методите за оценяване на риска от ISO/IEC 31010. Анализ и избор на възможности за овладяване на риска. План за овладяване на риска Тема 5. Наблюдение, преглед, водене на записи и докладване в процеса на управление на риска

КУРСОВА РАБОТА

Курсовата работа се задава на всеки студент и обхваща създаване на рамка за проверка и установяване на специфичен контекст, свързан с управлението на риска в дадена организация. Конкретизацията и специфицирането на темата на курсовия проект се осъществява по избор на студента, но в диалог с преподавателя. Всеки студент защитава курсовата си работа и получава оценка, характеризираща нивото на усвояване на материала и представения проект.

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

Всички раздели от курса, независимо дали са с теоретична или практическа насоченост, се представят и/или преподават на студентите в компютърна лаборатория. Студентите активно ползват платформата за електронно обучение на университета, където са публикувани разнообразни ресурси, целящи да подпомогнат, обогатят, разширят и улеснят провеждането на обучението каквито са: презентации на описаните в съдържанието раздели, текстове по темите на съдържанието, текстове на уроците, видео уроци (са самостоятелен преглед), полезни връзки към електронни информационни източници, ресурсни файлове, които да се ползват при изпълнение на практическите задания и полезни връзки.

Обучението обхваща следните практически дейности: урок, тестове за самооценка, тестове за формиране на текуща оценка и курсов проект по тема, която се определя от студента и преподавателя след обсъждане. Крайните продукти от изпълнението на тези дейности се представят и/или обсъждат по време на упражненията. Всяка дейност се придружава от инструкция (какво трябва да направи студентът, как да представи крайно решение/продукт от дейността и кога е крайният срок за представяне). По време на разработката на курсовата си задача студентът обсъжда с преподавателя идейния проект за разработката. По време на дискусиата преподавателят оказва съдействие под формата на съвети, препоръки и практически насоки.

Фундамент за осъществяването на обучението по тази учебна дисциплина се явяват препоръките и принципите на смесено обучение конструктивно обучение в интерактивна образователна среда. Учебният процес се осъществява на базата на обучение с активна роля на обучаемия, обучението чрез примери, обучението чрез практика, обучението чрез изследване и екипна работа.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Всеки студент трябва да направи два теста, чиито оценки участват при формирането, както на текущия контрол, така и при формирането на крайната оценка по дисциплината. Всеки тест се оценява на база система за оценяване по която точките за теста се трансформират в оценка по шестобалната система. Оценката на всеки от тестовете формира 20% от крайната оценка.

Степента на активно участие в курса формира 10% от крайната оценка

Всеки студент разработва самостоятелна курсова задача, представляваща разработка (по зададен от преподавателя шаблон) на рамка за проверка и установяване на специфичен контекст, свързан с управлението на риска в дадена бизнес организация. Задачата се оценява по шестобалната система. Критерии за оценка, пълнота и коректна интерпретация на концепциите и принципите за оценка и управление на риска в конкретен контекст, техническо изпълнение и начин на представяне пред аудитория. Оценката на курсовата задача формира 50% от крайната оценка.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Ползи от стандартите
https://www.youtube.com/watch?v=xu7jZlxHe7Q&index=2&list=PLdF-R_TmJXfiz9wsuMToTRY1jdwM5eKM5
2. Стандарт за здравето и безопасността при работа -
<https://www.iso.org/news/2015/09/Ref2006.html>
3. Стандарт – системи за управление на качеството http://www.bds-bg.org/bg/standard/?natstandard_document_id=75705
4. Стандарт - Системи за управление на сигурността на информацията:
http://www.bds-bg.org/bg/standard/?natstandard_document_id=80159
5. Стандарт – системи за управление на риска: http://www.bds-bg.org/bg/standard/?natstandard_document_id=85269